

Putin v tom bude pokračovat. Už začal. Týká se i nás. Generál Šedivý zcela jasně

- CZ24 News | 2. ledna 2022

RUSKO: „Tendence k federalizaci Evropské unie bude hlavním problémem, který budeme muset řešit. Je to nesprávný postup, který může Evropu rozbít,“ varuje generál a bývalý náčelník Generálního štábu Armády ČR Jiří Šedivý. V bilančním rozhovoru zhodnotil nejdůležitější události ve vztazích světových mocností i Evropské unie.

Co podle vás rok 2021 ukázal o vzájemných vztazích světových velmocí?

Vztahy jsou samozřejmě různé. Pokud mluvíme o velmocích, předpokládám, že máte na mysli Rusko, USA, Čínu a možná i Francii. Řekl bych, že euroatlantická komunita má čím dál větší problémy se zbytkem – s Ruskem a s Čínou – a jejich řešení bude poměrně složité, jak ukazuje momentální situace kolem Ukrajiny. Uvidíme, jak se bude odehrávat jednání mezi Ruskem a Spojenými státy americkými a následně mezi Ruskem a Severoatlantickou aliancí kolem ukrajinské krize. Bohužel zatím vidíme, že i vztahy mezi Čínou a USA jsou také komplikovanější. Rok 2022 bude rokem, který bude z tohoto pohledu dost složitý.

Očekáváte, že se bude konflikt mezi Spojenými státy a Čínou vyostřovat?

Bude se vyostřovat poměřování sil a ukazování, kdo je pánem v prostoru, řekněme, Jihočínského moře nebo v této části Tichého oceánu, bude pokračovat. Ale bude pokračovat nejen v oblasti vojenské a bezpečnostní, ale bude pokračovat i v oblasti ekonomické, protože Čína bude stále hledat čím dál tím lepší pozici. Pro USA to bude poměrně velký problém, aby vybalancovaly agresivitu v ekonomické oblasti Číny, která se za poslední roky zcela evidentně jeví.

Jak to právě Spojeným státům jde? Protože Čína se stává, jak jste zmínil, silnější jak ve vojenském slova smyslu, tak i v hospodářském. USA vydávají sankce, diplomaticky chtějí bojkotovat olympijské hry... Jak jim tedy jdou pokusy o případnou spolupráci?

Spojené státy se logicky snaží zabránit tomu, aby iniciativu převzala Čína a stala se světovou velmocí číslo jedna v celém spektru aktivit. Zatím se to, myslím, Spojeným státům daří, ale zcela zřetelným trendem je, že Čína bude skutečně hrát čím dál významnější roli a ta role bude směřovat k tomu, že bude ekonomickou velmocí číslo jedna. A s tím budou logicky souviset všechny ostatní vztahy, které Čína bude mít, a to i ve schopnostech vojenských. Věřím ale tomu, že se ty nejkonfliktnější momenty, které jsou ve vztahu mezi Čínou a Spojenými státy, podaří vyřešit. Zmínil jsem Jihočínské moře, ale víme, že otázka Tchaj-wanu je také poměrně složitá.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

A na druhé straně je zde vztah Číny k Rusku. Zdá se, že tyto dvě velmoci upevnilly svoji spolupráci, o čemž jsme spolu několikrát mluvili.

Ano, to je trend, který je dlouhodobý, byť se zpočátku dost podceňoval a musím říci, že politici a bezpečností experti a lídři v uvozovkách západního světa tenhle proces dlouhodobě podceňovali. A podceňují ho i v současné době. Ale je zcela zřejmé, že Rusko – jak se dostává do konfliktů a do problémů, které budou aktuální i v tomto roce, například Ukrajina – vedou k prohlubování spojení s Čínou. Ale jde nejen o otázku Ukrajiny, kde je Rusko v konfliktu s euroatlantickou komunitou a svými evropskými partnery. Ty problémy, které Rusko má, a způsob řešení se mi zdá někdy dost necitlivý, a to z obou stran. Rusové chápou, že Čína je pro ně jediný spojenec, na kterého se mohou spolehnout. I když se domnívám, že Čína vždy zneužije jakékoliv pozice, jakou získá, a nejen proti nám, ale i proti Rusku. Nicméně v tomto okamžiku zřetelný trend a spojení mezi Ruskem a Čínou se bude prohlubovat i v roce 2022. A musíme s tím počítat.

Pomohla by, podle vás, Čína Rusku, pokud by k nějakému válečnému konfliktu mělo dojít na Ukrajině či jinde? Jsou už takovými spojenci, že se budou podporovat případně i vojensky?

Čína takto už vystoupila. Ostatně Čína pochopitelně chtěla udržet Rusko jako partnera, jenž bude posilovat i její pozici v celosvětovém kontextu. Ale nemyslím, že by Číňané v konfliktu s Ukrajinou vojensky podporovali Rusko. Ani si nemyslím, že by Rusové šli do nějakého rozsáhlejšího vojenského konfliktu s Ukrajinou, případně s některými státy Severoatlantické aliance, kde by byla potřeba zásah Číny. Čína by Rusko zcela určitě podporovala politicky na mezinárodním poli i v některých oblastech ekonomických, pomocí kterých by zvýšila schopnost Ruska třeba v produkci a výrobě.

Co jsme se v roce 2021 tedy dozvěděli o Rusku a Vladimíru Putinovi?

Dozvěděli jsme se, že Rusko je čím dál tím více agresivnější v prosazování svých vlastních zájmů, což je dáno na rovnítku i na adresu Putina. Demonstruje to svými požadavky, které se nyní řeší a budou se vyjednávat mezi Ruskem a Spojenými státy americkými a Severoatlantickou aliancí na téma Ukrajina. Ale víme moc dobře, že Rusko bude pokračovat dále v tendenci posilovat svůj vliv v celé této oblasti svých bývalých sovětských republik. Rozpadl se Sovětský svaz a názor Putina, že se jednalo o největší katastrofu a že se bude znovu snažit upevnit nebo alespoň vytvořit jakýsi vliv v zahraničí bývalého Sovětského svazu a jeho impéria, je samozřejmý. A to platí i na adresu České republiky. Ta tendence byla zřetelná i v minulých letech, kdy Rusko zvýšilo svůj vliv na Středním Východě a v dalších oblastech, kde měl Sovětský svaz poměrně velký vliv. V roce 2022 bude v tomhle Rusko v čele s Putinem pokračovat.

Tím se dostáváme k Evropské unii. Jak byl rok 2021 významný pro vztahy mezi Ruskem a Evropskou unií? Evropská unie stále vystupuje proti Rusku tvrdě, platí sankce, které přibývají; ale také víme, že mnoho států Evropské unie s Ruskem obchoduje. Jak se vyvíjel tento vztah a jak bude pokračovat?

Podle mě vztah mezi Ruskem a Evropskou unií v roce 2021 pokračoval ve dvojakém přístupu, jako v minulosti. Na jednu stranu se Evropská unie snaží tlačit Rusko k lepšímu a konstruktivnějšímu přístupu řešení svých problémů, ale to jsou věci spojené nejen s bezpečnostní oblastí, ale i v ekonomice a politice. A jakýkoliv konflikt, který vzniká, se snaží řešit, když neuspěje po stránce politické, tak různými ekonomickými sankcemi vůči Rusku.

Na druhou stranu je skupina států, která takový trend formálně podporuje, ale dělají opačné kroky. Tím pozici Evropské unie výrazně oslabují. Jako příklad se dá uvést energetická politika Německa, která výrazně graduje i z Evropské unie a bude mít vliv na Rusko. Takže Evropská unie není schopna najít jednotnou a dostatečně silnou pozici vůči Rusku, i kdyby finále bylo bolestivé i pro některé státy Evropské unie, a to ji momentálně také štěpí. Víme moc dobře, že například Polsko velmi významně nesouhlasí s politikou Německa právě ve vztahu k Rusku.

Očekáváte, že v tomto smyslu se v roce 2022 něco změní? Tedy, že Evropská unie najde řeč s Ruskem oficiálně, že by se s Ruskem obchodovalo nejen pokoutně a pod pokličkou?

Evropská unie není schopna tento problém vyřešit, protože v Evropské unii se prohlubují tendence, které jsou spojené s prosazováním některých národních zájmů, zejména velkých států na úkor států menších, což jsme viděli a ještě stále vidíme v debatách týkajících se řešení migrace. Ani v současné době tento problém není vyřešen, i když to, co se odehrálo na polsko-běloruské hranici, mohlo vzbudit dojem, že se v Evropské unii v tomto smyslu něco děje. Situace není vyřešená, a to nejen na východním křídle EU, ale ani na západě mezi Francií a Velkou Británií a podobně.

Dále se rovněž prohlubují problémy v oblasti takzvaného New Green Dealu. Je sice potřeba velmi výrazně a intenzivně bojovat proti globálnímu oteplování, ale ne způsobem, jakým se to děje. Některé evropské státy se tomu logicky brání, kam patříme i my v debatě o jaderné energetice – a ta neschopnost tohle všechno řešit na úrovni oboustranně výhodné vede Evropskou unii k obrovským problémům, které dnes máme, například v oblasti energetické. To bude pokračovat a některé státy budou výrazněji vystupovat proti. Viz debata mezi Polskem a Evropskou unií, Maďarskem a Evropskou unií a i my máme také občas problémy.

Francie se dokonce začíná bránit některým rozhodnutím, které jsou činěny v Bruselu. Máme za sebou brexit, který také nedopadl optimálně. Byť se snažíme říci, že na to doplatila Velká Británie a Evropská unie vyšla z brexitu vítězně, není to pravda. Takže uvidíme, jak se bude Evropská unie chovat dál, ale nemyslím, že by se v roce 2022 změnil přístup Bruselu k některým velmocenským snahám.

Z Německa zazněly hlasy, že by mělo dojít ke vzniku Evropského federálního státu. Byl by to krok správným směrem?

To je jeden z těch fundamentálních problémů, o kterém jsme nyní mluvili, ale nenazvali jsme ho federalizací Evropy. Ano, samozřejmě, že jsou v Evropě tendence – a jsou reprezentovány hlavně bruselskou administrativou – k větší federalizaci Evropy, ale proti tomu je poměrně velký odpor. Většina států se nechce vzdávat svých dalších práv v oblasti suverenity a prosazování svých vlastních zájmů, ale federalizace směřuje k posilování některých velmocenských ambicí. Šéf polské strany Práva a spravedlnosti Jarosław Kaczyński řekl, že Německo chce budovat další Říšskou říši na území Evropy, což vyvolalo pochopitelně dost kontroverzní reakce i v Německu. Ale tahle tendence k federalizaci bude hlavním problémem, který budeme muset řešit. Je to nesprávný postup a Evropu v dalších letech může rozbit. Může se stát, že v Evropské unii zůstane zase jen nějaké jádro, které bude ekonomicky významné, ale státy, jež nebudou souhlasit, se budou snažit dostat z vazeb na

Brusel a vztahy Evropské unie se mohou výrazně rozvolnit.

Když jsme to nyní vše shrnuli, jak by v tomto všem měla vystupovat vláda premiéra Petr Fialy. Jak přistupovat k Rusku, Číně, ke Spojeným státům, jak si zachovat důležité postavení, před nikým se neponižovat a nad nikoho se nepovyšovat, jak se říká v pohádkách?

Víte, ono je to někdy velmi složité. Neponižování a nesklánění má vždy své plusy a minusy a tohle si musí nová vláda řádně vyhodnotit. Zatím se zdá, že snad skutečně bude sledovat zájmy České republiky, což ukazuje i pozice, kterou zaujímá česká vláda v oblasti zmiňovaného Green Dealu tak, aby nebyla česká společnost výrazně poškozena trendem posilovat energetickou nezávislost nebo náročnost Evropy v příštích letech. Musíme počítat s tím, že pokud budeme říkat některé věci v rozporu se společným trendem nebo ve vztahu k jiným než evropským partnerům a budeme zaujímat některá radikálnější a negativnější stanoviska, bude to mít odezvu i ve spektru aktivit, které budou spojovány s tlakem na nás a tam to pro nás může být složitější. Například v otázce ekonomické, která může dopadat i na Českou republiku. Typické je, co se odehrálo mezi Českou republikou a Čínou. Viděli jsme, že Čína začala některá naše rozhodnutí, například návštěvu předsedy Senátu na Tchaj-wanu, převádět do ekonomických vztahů, a sice ne vyhlášením sankcí, ale tlakem na Českou republiku, aby změnila své rozhodnutí. Věřím, že budeme mít vládu, která bude hájit především zájmy České republiky.

Doufám, že to bude dělat rozumně, s rozmyslem a vždy zvažovat všechna pro a proti, která budou s rozhodnutími spojena. Ale měli bychom si uvědomit, že Česká republika má svoji významnou pozici a schopnosti a nejsme nějakými trpaslíky, jak se někdo snaží vysvětlit. Ekonomicky jsme stát poměrně vyspělý, a pokud to sami nepokazíme, může se stát, že v budoucnu se dostaneme na žebříčku významnosti a schopnosti České republiky v rámci Evropské unie zase o něco výš. A to je také hlavní úkol naší vlády. Nebude to jednoduché a bude to i bolet, na to se musíme připravit.

Co byste v tomto smyslu popřál českým politikům do roku 2022?

Aby byli schopni posuzovat vše, co budou muset řešit, v pozitivním i negativním slova smyslu a aby byli schopni zaujmout a dívat se na věci realisticky, rozumně. Aby se vyhnuli nějakým radikálním a nedobře uváženým krokům. Zkrátka je potřeba, abychom byli vždy dobře připraveni a uměli řešit problémy s přehledem, který nakonec bude znamenat pozitivní efekt.

Zdroj: parlamentnilisty